

İSTANBUL
14°C / 13°CEURO 4,50 % -0,01
USD 3,86 % 0,00
ALTIN 160,01 % -0,01

YAZARLAR GÜNDEM SİYASET TÜRKİYE DÜNYA EKONOMİ KÜLTÜR-SANAT ÇİZERLER SPOR YAŞAM TEKNOLOJİ EĞİTİM FOTOĞRAF VIDEO ENGLISH

Kapat

**Eczacıbaşı'ndan
sanatta fırsat eşitliğine
destek****Polisiyenin efsane
isimleri geliyor****Eğlencenin yeni adresi
Kayıkhanne****Doğukan Manço, Barış
Manço'nun son
fotoğrafını paylaştı**[Ana Sayfa](#)[Kültür-Sanat](#)[Hattuşa'nın acı yazgısı!](#)

Hattuşa'nın acı yazgısı!

Anadolu'da ilk imparatorluk başkenti Çorum - Boğazkale'de Almanlara kazı izni verilmeyince yapılan sur duvarı yıkıldı...

Beğen 62

Sha

Tweetle

Takip et: @cumhuriyetgzt

nstela'da paylaş

Facebook'ta paylaş

WhatsApp

Tumblr

E-posta

Kaydet

Kaydettiklerim

[Özgen Acar](#)

Yayınlanma tarihi: 07 Ağustos 2017 Pazartesi, 20:14

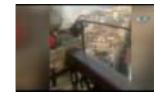

Anadolu'nun tarihini görmek, öğrenmek amacıyla, bir özel otobüs dolusu dostla, Çorum'a gittik... En az 15 kez gittiğim Çorum'dan, ancak bu kez hüzünle döndüm! Çorum ve çevresi, Anadolu'nun yerel halkı Hattiler'in (İÖ. 3 bin yıl) anavatanı, sonrasında da dışarıdan gelen Hititler'in (İÖ. 2. bin yıl) merkezi oldu. Gezi güzergâhımız Anadolu'da ilk imparatorluk olan

değiştirdi... Sınav tarihleri belli oldu

**Erdoğan '2010'dan
beri uyarıyorum'...****Yıldırım-Pence
görüşmesi sonrası...**

Video Haber

**Galata Kulesi'nden
atladı... "Hezarfen'e
selam olsun"****CHP'li Özgür Özel'den
Erdoğan'a gökdelen
yanıtı****#AtatürkGördüm**

Hititler'in başkenti Hattuşa'yı (Boğazkale), komşu Arinna (Alacahöyük) ve Şapinuva (Ortaköy) kentlerini ve yöredeki 3 müzeyi kapsıyordu...

Çorum'a turist gelmez oldu!

Bu eşsiz tarihsel yerleri görmek için, Çorum'a önceki yıl 25 binden fazla yabancı turist gelmiş... Ancak terör korkusu ve "Avrupa ülkelerini dışlama siyaseti sonucunda", geçen yıl yabancı turist sayısı 2 bine inmişti! Oteller ve lokantalar boştu. Bu nedenle bu tesislerde çalışanların pek çoğunun işlerine de son verilmişti.

1906'dan bu yana Alman Arkeoloji Enstitüsü'nün çalıştığı görkemli Hattuşa, UNESCO Kültür Mirası listesinde yer alıyor.

A1

Bakanlık, Alman bilim insanlarına 2016'da kazı ve onarım izni vermediği için, kerpiç surların geçen yıl bakımları yapılamadı.

A2

Almanlara izin yok!

Kültür Bakanlığı, geçen yıl Hattuşa'da (Boğazkale) kazılar ve onarımlar yapan Alman Arkeoloji Enstitüsü'ne de "Almanya'nın dışlanması" nedeniyle izin vermemişti. Son gezimde Boğazkale'de görüştüğüm ve yıllardır kazılarda çalışan bazı tanıdıklar, özette şu bilgileri verdiler. "Her yıl kazılarda; 3 kişi 12 ay, kazı döneminde 55 - 65 kişi 3 - 3.5 ay boyunca, ayrıca 5 - 7 usta da çalışırdı. Bunlardan 10 -15 kişi onarımlarda görev yaparlardı. Çalışanların hepsi SGK'ye kayıtlıydılar. Emekli olanlara tazminatlarını da düzenli ödemişlerdi. Almanlar, her yıl burada 700 - 900 bin lira harcıyorlardı. Bu paradan yalnızca çalışanlar değil, yöre esnafı da çokça yararlanıyordu." Alman kazı heyetinde, her yıl görev yapan 25 - 30 bilim insanının yüzde 40'ı Türk'tü. Bilim insanları arasında; Almanya, İtalya, ABD, İngiltere, Fransa, Avusturya'dan, arkeoloji, botanik, zooloji, metalürji, antropoloji, çeşitli filoloji dalları (Hititçe, Akadça, Hurrice) jeoloji, coğrafya, jeofizik uzmanları yer alırdı. 1982 yılından beri Hattuşa'da onarım çalışmalarını yürüten yerel ustalardan Abdullah Kahmazoğlu, basına yaptığı açıklamada, bugüne kadar 4 kazı başkanı ile çalışmalara katıldığını anımsatarak şunları söyledi: "Dedem, kazı başkanı Kurt Bittel ile babam da Peter Neve ile çalışmış. Oğlum da yazları burada çalışıyor. Yıkılmak üzere olan alanları onarıyoruz. Ben, 1985'te arkadaşlarımla bronz tablet bulmuştum. Çok heyecanlanmıştık, kazılarda çalışmak güzel bir duygu!"

A+

En Çok...

A-

okunanlar

yorumlananlar

beğenilenler

- Özgün sinemacılar Selanik'te

大阪-バンコク往復航空券

¥21,800~

詳細情報

福岡-ソウル往復航空券

¥7,800~

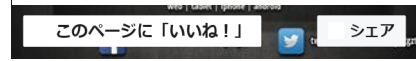
詳細情報

Aboneler İçin

1930 yılına kadar

Cumhuriyet Gazetesi
1,511,207 「いいね!」の数

「いいね!」した友達はまだいません

Sur duvarında yıkım

Bir dönem Hattuşa kazı başkanlığı yapan Dr. Jorgen Seeher, Boğazkale'yi gezmek isteyenlere bir fikir versin diye, kenti çevreleyen 6.5 kilometrelik surun 65 metresini ayağa kaldırmaya 2013'te başlamış ve yapımı 3 yıl sürmüştü. Kerpiç tuğla üretim alanında konuştuğum Dr. Seeger şu bilgiyi vermişti: "Hititlerin kullandıkları yöntemlere sadık kalacağız. Hititler surları kerpiçten yapmışlardı. Temeldeki büyük taş temel kitle üzerine kerpiç tuğlalardan örülmüş, 7m yüksekliğinde bir duvar vardı. Deneysel arkeolojide dünya çapında bir ilki gerçekleştireceğiz. Hattuşaş'ı gezenlere o yılları yansıtmış olacağız!" Sonraki kazı başkanı Dr. Andreas Schachner de bir konuşmamızda şunları söylemişti: (Görsel A) "2 bin 400 ton kerpiç toprağı, 100 ton saman ve 1500 ton su kullanıldı. Bunlar karıştırılarak 64 bin adet kerpiç tuğla üretildi. Surların ayağa kaldırılması çalışmaları sırasında Hititler'in kullandıkları yöntemlere sadık kaldık. Kerpiç surun bakımı ve onarımı için her yıl, 5 kişi 2 - 3 ay çalışır." Kültür Bakanlığı'nın Alman bilim insanlarına 2016'da kazı ve onarım izni vermediği için, kerpiç surların geçen yıl bakımları yapılamamıştı. Kar, yağmur ve güneş etkisiyle yer yer önemli ölçüde yıkıldıklarını dostlarla yaptığımız son gezide, görerek, hüznlendim! (Görseller A1-A2-A3-A4)

***

1906'dan bu yana Alman Arkeoloji Enstitüsü'nün çalıştığı görkemli Hattuşa, UNESCO Kültür Mirası listesinde bulunuyor.

***

Çorum'da AKP tepkisi!

Görüşüklerim, Çorum İl Genel Meclisi'ndeki önemli bir gelişmeden, ayrıca söz ettiler. Alman Arkeoloji Enstitüsü, Boğazkale ören yeri sınırları içinde, Çevizliköm'de mülkiyeti kamuya ait bir hektarlık tarlanın Kültür Bakanlığı'na devredilerek "kazı ve onarım" çalışmaları yapılmasını önermiş. Ancak İl Genel Meclisi'nin AKP'li üyeleri, geçen yıl bu öneriye şu gerekçelerle karşı çıkmışlar:

-Nurettin Karaca: "Alman enstitülerinin kazı yapmasını uygun bulmuyorum. Alman vakıflarının geçmişte istihbarat çalışmaları yaptıklarını anımsayalım. Arkeoloji ve tarih bakımından zengin bir ülke olarak kazıları kendimiz yapamıyorsak bu bizim eksikliğimizdir, yeter artık. Çalışmaları kendimizin yapma zamanı gelmiştir!"

-Halil İbrahim Kaya: "Türkiye'nin kendi kazısını kendisi yapamayacak kadar acizse diyecek bir şeyim yok. Yetkililer umarız bir adım atarlar. Almanlar daha önce alıp götürmüşler. Yine aynısı olacaksa eserler toprak altında kalsın daha iyi!"

-Mustafa Alagöz: "Alman meclisi, sözde soykırım yasasını kabul etmiştir. Milletler kendi tarihini kendileri incelemelidir. Türkiye'ye karşı tutumu belli olan Almanya'ya karşı bir tutum alınması gerekir."

-Abdullah Meteoğlu: "Kazılarda 100 yıldır yöre halkı da çalışıyor. Çalışma alanı 137 hektardır. Söz konusu alan bir hektara yakındır. Alman Enstitüsü ile ilgisi yoktur!" 16 Nisan

halkoyulamasında, Boğazkale ilçesinde yüzde 83, Çorum'da yüzde 65 "evet" oyu çıkmıştı!

Bir kıyaslama

Kültür Bakanlığı'nın denetiminde geçen yıl, arkeoloji, müze, kurtarma, kamu yararı kurtarma olmak üzere Türklerin yaptıkları, toplam 560 kazıya, güç bela "28 milyon liralık ödenek" ayrılabilmişti. Bir başka deyimle kazı başına ortalama 50 bin lira harcanabilirken, Almanlar Hattuşa'ya her yıl 700 - 900 bin lira harcıyorlardı! 30 Temmuz'da Milliyet gazetesinden bir haberden alıntı yapalım: "Erdek'te bulunan Kyzikos antik kentindeki kazı çalışmaları, ödenek yetersizliğinden erken bitirilecek. Kazılara bu yıl 70 bin lira ayrıldı." Oysa kazı mevsimi daha yeni başlamıştı! "Türkiye Cumhuriyeti Devlet Başkanı" Recep Tayyip Erdoğan'ın, 4 Temmuz'da açılışını yaptığı, İstanbul'da 2. Abdülhamit'in Yıldız'daki Hamidiye Camisi'nin, onarımına "27 milyon lira harcadığını" da anımsayalım... Tek bir caminin onarımına 27 milyon lira, 560 bilimsel arkeolojik kazıya ancak 28 milyon lira!

Son dakika: Almanlara bu yıl kazı izni verilmiş ve Hattuşa'da kazılara ve onarımlara başlanmış!

Bitcoin'le haftada 47.000 TL'nin sahibiyim!
Haftada 14.000 TL

Bölgesel fazlalıkları hızlı eriten yöntem. Hızlı şekilde şekle sokuyor.
Fazla kilonuz mu var?

Her araba sahibinin kesinlikle sahip olması gereken bir gözetleme cihazı
Şimdi Türkiye'de

LIGATUS

Bunlarla da ilgilenebilirsiniz

Vildan Atasever: Bugüne dek hiç bıçak altına yatmadım"

Show TV'nin sevilen dizisi Klavye Delikanlıları'nın Seyran'ı Vildan...

Günde 7.000 TL

Bitcoin'le sadece bir ayda milyoner oldum!

REKLAM

Çocuklarının evden attığı karı, koca acil servise sığındı

Tekirdağ'ın Çorlu ilçesinde çocukları tarafından evden...

REKLAM

Kaçmayacak Fırsat

Şirket bünyesinde 60 ay vade imkanı 1.900 TL taksitle ve %5 peşinat ile

Melih Gökçek, kendini savunmak için Arıncı videosu paylaştı

Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı görevinden...

CHP Lideri Kılıçdaroğlu: Yüzbaşı Mehmet Alkan aramızda hoşgeldi, şeref verdi

CHP Lideri Kemal Kılıçdaroğlu...

LIGATUS

Cumhuriyet.com.tr'de yer alan yorumlar kullanıcıların kendi görüşleridir. Yazılanlardan cumhuriyet.com.tr veya Cumhuriyet Gazetesi sorumlu tutulamaz

Etiketler:

Recep Tayyip Erdoğan, boğazkale, kerpîç, hattuşa, hititler, almanlara

Cumhuriyet Arşivi Gazete Kupürlerinde:

Recep Tayyip Erdoğan

UYGULAMALAR

GALERİLER

İlhan Selçuk'un Yazıları

21 Haziran 2010 tarihinde yitirdiğimiz Cumhuriyet Gazetesi Başyazarı İlhan Selçuk'un yazılarından seçmeleri okurlarımızla buluşturuyoruz. Bu köşede aydınlanmanın bilgisi Selçuk'un

[E-Gazete](#)[Cumhuriyet Arşivi](#)[Reklam](#)[Künye](#)[İletişim](#)[Yayın İlkeleri](#)[RSS](#)[iPhone / iPad / Android](#)[Günlük Gazete Manşetleri](#)[Şans Oyunları](#)[Kaydettiklerim](#)[Manşetleri Sitene Ekle](#)[Hava Durumu](#)[2014 Yerel Seçimleri](#)[2014 Cumhurbaşkanlığı Seçimi](#)[2015 Genel Seçimi \(7 Haziran\)](#)[2015 Genel Seçimi \(1 Kasım\)](#)[Seçim 2015](#)[2017 Anayasa Referandumu](#)[Video Galeri](#)[Foto Galeri](#)[Haber](#)[Yaşam](#)[Kültür-Sanat](#)[Çevre](#)[Gezi](#)

günümüze ışık tutan yazılarını bulabileceksiniz.

BÖLÜMLER

[Astroloji](#)[Çalışma Yaşamı Çevre](#)[Dünya](#)[Eğitim](#)[Ekonomi](#)[English](#)[Gezi](#)[Kitap](#)[Konser](#)[Kültür-Sanat](#)[Otomobil](#)[Piyasalar](#)[Sağlık](#)[Sinema](#)[Siyaset](#)[Sokak](#)[Spor](#)[Teknoloji](#)[Tiyatro](#)[Türkiye](#)[TV Rehberi](#)[Uzay](#)[Yaşam](#)[Yazı Dizileri](#)[* Şu Anda](#)[Cumhuriyet Kitapları](#)

© 2017 www.yaynet.com.tr